

Quan els gats se senten molt sols

Primer cicle d'ESO

Quan els gats se senten molt sols /
Mariasun Landa; il. d'Asun
Balzola.- Barcelona: Barcanova,
1998.- 96 p.: il.; 20 cm.- (Sopa
de Llibres; 13. Sèrie Blava. A
partir de 12 anys)
ISBN 84-489-0650-0
I. Balzola, Asun, il. II. Títol.
III. Col·lecció. 1. Família.
2. Avis i néts. 3. Animals de com-
panyia. 4. Adolescents
JN LAN

Mariasun Landa

Mariasun Landa va néixer a Renteria (Guipuzkoa) el 1949. Va estudiar Assistència Social a Sant Sebastià i es va llicenciar en Filologia a París. Ha treballat com a professora en diverses *ikastoles*.

Des de l'any 1982 ha publicat llibres de literatura infantil i juvenil que li han fet merèi-

xer nombrosos premis, entre els quals destaca el Premi Xaber Lizardi. Les seves obres han estat traduïdes a totes les llengües de l'Estat espanyol.

resum

La Maider, **filla única** en un nucli familiar format pels pares, ella mateixa i l'àvia materna, té cura de la petita Ofèlia, una **gateta** perduda que els seus **pares** s'han avingut a tenir a casa, tot i la poca gràcia que això fa a l'àvia.

Tenir cura de la gateta possibilita que la noia s'oblidi de les desavinences cada cop més marcades entre els pares, especialment des que la mare ha reiniciat la seva activitat d'**actriu**.

La nova feina fa que la mare passi dies fora de casa o bé que hi arribi ben entrada la nit, quan tots són al llit, i que estigui massa cansada per establir qualsevol tipus de **comu-**

nicació amb els altres membres de la **família**. Mentrestant, l'àvia, encara poc integrada a la nova convivència, ha hagut de fer-se càrrec de les **responsabilitats domèstiques**, no suporta tenir l'Ofèlia pel mig i desfoga el seu malhumor en la gata. Aquesta, per la seva banda, aprofita qualsevol descuit de l'àvia per fer de les seves, s'amaga sota el sofà després d'una malifeta i fa cara d'innocent quan la Maider l'amanyaga.

La feina de la mare, ara en una sèrie de la televisió, la té cada cop més hores fora de casa i això provoca desavinences amb el pare de la noia que finalment, decideixi anar-se'n a viure una temporada sol. Les entremaliadures de l'Ofèlia passen de mida quan entra a casa del veí a través del balcó. Llavors, l'àvia fa servir tota la seva capacitat de persuasió perquè es desfacin de l'animaló enviant-lo a **pagès**, on desapareix poc després d'arribar.

És a partir d'aquest moment que la Maider s'adona plenament de la manca d'**afectivitat** que pateix i marxa sense avisar ningú amb l'excusa de buscar l'Ofèlia. En la recerca l'ajuda en Xanti, el noi de la casa de pagès on havien deixat l'Ofèlia, però la gateta sembla haver-se esfumat.

Entrada la nit, la Maider i en Xanti se separen i agafen camins oposats per retornar a casa, però la Maider es desorienta i es perd pels boscos.

Finalment, xopa i aterida de fred, va a parar a una carretera on la recull una dona que passa amb un cotxe. Amb febre molt alta, delirant, s'adona de la presència contínua de l'àvia i dels pares a la vora del seu llit de malalta.

En recuperar-se, la Maider rep dues bones notícies; d'una banda, han trobat l'Ofèlia sana i estàlvia; de l'altra, sembla que les relacions entre els pares no són tan tenses i potser, en un futur no tan llunyà, el pare retornarà a casa per viure plegats novament com una família.

temàtica

Animals de companyia ▪ L'arribada de la gateta és un esdeveniment per a la Maider, que aboca en l'animaló tot el seu afecte i la por de quedar-se sola, enmig de les desavinences dels pares i de l'actitud agressiva i poc afectuosa de l'àvia. Per això li resulta tan traumàtic separar-se'n, sobretot en un moment en què la comunicació entre els membres de la família sembla esguerdada greument.

Relacions pares i fills ▪ En un primer moment hi ha una bona comunicació i una relació fluïda entre la Maider i els seus pares. La situació amb l'àvia resulta més tensa, però s'adivina que l'adaptació de la dona a la ciutat és una mica difícil. L'arribada de la gata coincideix amb la represa de l'activitat professional per part de la mare de la Maider, i aquesta és l'autèntica raó de les desavinences familiars.

A partir d'aquest moment es basteix un mur d'incomunicació i d'aïllament que afecta de primer el pare, qui es rebel·la i adopta la solució de marxar a viure sol una temporada i, de retruc, acaba implicant els altres membres

del nucli familiar, especialment la Maider que té un aclaparador sentiment de deseparar.

Avis ▪ La novel·la implica una reflexió sobre la situació i els sentiments dels avis quan ja no poden valer-se sols i han de recórrer a l'ajuda de fills i néts. L'actitud rebel de l'àvia de la Maider és fruit d'un procés de readaptació personal i sentimental que ningú no sembla tenir en compte, immersos com estan tots en les seves cabòries.

Comunicació ▪ La Maider se sent sola i incompresa a partir del moment en què la seva mare reprèn la feina d'actriu i el seu pare marxa de casa per reflexionar. La seva millor amiga, la Lauri, tampoc no resulta ser una bona receptora de les confidències de la

noia, per la qual cosa es converteix, també, en una persona hostil. Finalment, és un quasi desconegut, en Xanti, qui s'avé a ajudar-la en la recerca de la gata.

Afectivitat ■ El mur d'incomprensió no afecta solament la Maider, sinó tota la família. Hi ha d'haver un daltabaix perquè tot-hom es plantegi la seva actitud per tal de buscar una solució que canalitzi l'afecte dels uns cap als altres.

Professió dels pares ■ En el cas de la família que ens ocupa, la professió de la mare és motiu de desavinences i de gelosia per part del marit, el qual adopta una actitud agressiva i poc comprensiva i opta per desaparèixer, en lloc d'encarar-se amb els problemes.

Economia domèstica ■ L'àvia s'ha de fer càrrec de la casa en absència de la filla. El text fa menció, de passada, a les tasques de neteja, compra, fer el menjar, planxar... que la dona ha d'assumir.

Vida al camp ■ L'autora dóna una ullada a la vida a pagès contrastant la tranquil·litat del mas on va a parar l'Ofèlia amb els tràfecs de la ciutat.

animació

– A l'aula, es podria preparar una enquesta sobre la composició i l'organització dels nuclis familiars del barri, o bé del poble, o de la zona d'influència del centre escolar, etc., amb l'objectiu de conèixer diferents tipus d'estructures familiars actuals: famílies nuclears, monoparentals, noves; nombre de fills; avis que conviuen amb les generacions joves i a partir de quin moment de la seva vida; professió dels diferents membres de la família; economia familiar; repartiment de les tasques domèstiques, etc. El buidat de l'enquesta donaria un ampli ventall de dades que podrien ser motiu d'investigacions posteriors.

– La mare de la Maider és actriu i prepara un culebrot per a la televisió. La divisió de la classe en dos grups permetria triar i fer el seguiment -durant un temps concret- d'un dels culebrots realitzats al país i d'una sèrie estrangera (en una mateixa cadena o en dues cadenes de televisió diferents) per tal de fer-ne l'anàlisi i la crítica. Partint d'una definició que expliqui el fenomen, preparar una sèrie de preguntes sobre l'argument, els personatges, els ambients, el missatge... Buscar les crítiques aparegudes a la premsa escrita per tal de contrastar totes les opinions.

aspectes socialitzadors

La comunicació i l'estimació entre els membres de la família, com a forma de suport, estímul i creixement personal; l'afecte i l'atenció als animals de companyia; la confiança en un mateix i la comprensió dels altres, com a mitjans per assolir formes de convivència pacífiques.

la història d'una història

– Podríem fer una llista de gats famosos de la literatura, el cinema i el còmic i analitzar el seu comportament comparant-lo amb el de l'Ofèlia, la gata de la història, la qual, sense proposar-s'ho, serveix de vàlvula de sortida dels sentiments dels personatges de la novel·la.

Acabada l'anàlisi, ¿ens atrevirem a adjudicar als gats uns determinats trets caracteriològics que els diferencien d'altres animals de companyia?

– El llenguatge i la tradició populars utilitzen el nom o bé la figura del gat en diverses expressions i frases fetes d'ús habitual (per exemple, «ser gat vell»). Mirar de llistar-ne tantes com puguem, definir-les, separar aquelles que es podrien aplicar als personatges i les situacions de la història i intentar afegir-les al text.

solucions

1. Resposta oberta.
2. La marxa del pare. Les absències i els canvis de caràcter de la mare. El fet que l'àvia porti la responsabilitat de la casa, es cansi molt i la Mainer s'hagi de quedar a dinar a l'escola. El malhumor i els nervis constants a casa. Les discussions amb la mare.
3. La Lauri li dóna la idea de deixar-la al balcó mentre ella és a l'escola (p. 39). La gata salta al balcó del veí i li causa destrosses al pis (p. 43-44).
4. Resposta oberta.
5. P. 47-48
6. Resposta oberta.
7. Resposta oberta.
8. Resposta oberta.

Quan els gats se senten

Hi havia una vegada...

- 1** La Maider pren amb il·lusió la responsabilitat de fer-se càrrec de la gata abandonada. Imagina't en el seu lloc i addueix raons en pro i en contra per fer-te càrrec d'un animal abandonat.

- 2** En el capítol 6 la Maider parla de canvis en la seva vida. Quins són? Què penses que els motiven?

- 3** La Maider troba una solució al problema de la gata (les pudors, els pèls pertot, els retrets de l'àvia...). Qui li dóna la idea, quina és i què passa després?

- 4** Com valores l'actitud del pare de la Maider, que marxa de casa una temporada quan no pot convèncer la seva esposa perquè no torni a treballar com a actriu?

Quan els gats se senten

- 5** Per què la mare de la Maider troba més avorrit i pesat treballar en una sèrie per a la televisió que en el teatre?

- 6** Com hauria pogut ser el final, si la Maider no arriba a trobar la carretera i rep ajuda de l'automobilista que avisa els seus pares?

6

Els jocs de la lectura

- 7** La Maider, a més de ser la protagonista, actua de narradora d'una història viscuda per ella mateixa, ja passada. El començament del primer capítol ens situa en el moment present de la narradora i ens deixa saber que els fets que llegirem han succeït i no es poden alterar. Diem que es tracta d'una narració circular perquè en finalitzar la lectura tornem al punt de partida.

Utilitzant aquesta tècnica, prova de narrar un fet –real o inventat– en què salvis un animaló de patir un accident.

- 8** L'àvia d'aquesta novel·la es fa càrrec de totes les feines de la casa perquè la seva filla treballa fora de casa moltes hores. Series capaç d'organitzar-te un calendari per un dia de la teva vida en què hagis de fer, a

Quan els gats se senten

més de les teves obligacions habituals, totes les feines de casa (netejar, planxar, rentar, comprar, fer el menjar, etc.)? Calcula bé el temps que necessitaràs per a cada tasca i, un cop hakis elaborat el calendari, comenta'l amb el pare i la mare per veure si has destinat un temps apropiat a cada feina.

Matí:

Tarda:

Nit:

Editorial Barcanova, SA
Pl. Lesseps, 33, entresòl. 08023 Barcelona
Tel. 93 217 20 54. Fax 93 237 34 69
e-mail: barcanova@barcanova.es

Xarxa comercial

03008 ALACANT
Ctra. de Múrcia, km 4. Partida d'Aiguamarga
Tel. 96 510 10 00 i 510 20 68. Fax 96 510 20 37

08029 BARCELONA
Rosselló, 41-45
Tel. 93 419 35 69. Fax 93 419 02 97

17005 GIRONA
Montfalgars, 1, local C
Tel. 972 24 38 14. Fax 972 40 00 86

25006 LLEIDA
Cristòfor de Boleda, 6
Tel. 973 27 33 88. Fax 973 27 33 88

46136 MUSEROS (València)
Ctra. de Barcelona, 1
Tel. 96 144 35 12. Fax 96 144 37 52
(Atén Castelló)

07009 PALMA
Gremi Forners, 7
Tel. 971 43 02 10. Fax 971 43 21 68

43006 TARRAGONA
Balaguer, 7 i 9 (Torreforta)
Tel. 977 54 74 01. Fax 977 54 74 01

Aquests suggeriments han estat elaborats per
Anna Gasol.

© 1998, Editorial Barcanova, SA
Pl. Lesseps, 33, entresòl. 08023 Barcelona

Es prohibeix la reproducció total o parcial d'aquesta obra, en qualsevulla de les seves formes, gràfica o audio-visual, sense autorització prèvia i escrita de l'editor, llevat de citacions a revistes, diaris o llibres, sempre que es faci esment de la seva procedència.